

บันทึก

เรื่อง การแต่งตั้งผู้แทนสหกรณ์การเกษตรผู้ถือหุ้น เป็นกรรมการ
ในคณะกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
(พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๙)

กระทรวงการคลังมีหนังสือ ที่ กค.๐๒๐๑/๒๓๔๙๓ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรรายงาน ว่า คณะกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้พิจารณา เรื่องการแต่งตั้งผู้แทนสหกรณ์การเกษตรผู้ถือหุ้น เป็นกรรมการในคณะกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแล้ว เห็นว่า

๑. พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๕ มาตรา ๑๔ บัญญัติว่า

“มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ และมีรองประธานกรรมการ และกรรมการอื่นไม่เกินแปดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และให้ผู้จัดการเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอย่างน้อยต้องมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรีหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงการคลังหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หนึ่งคน ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์หนึ่งคน ผู้แทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหนึ่งคน ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทยหนึ่งคน และผู้แทนสหกรณ์การเกษตรผู้ถือหุ้นหนึ่งคน

รองประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจแต่งตั้งให้เป็นรองประธานกรรมการหรือกรรมการอีกก็ได้”

๒. สหกรณ์การเกษตรที่ถือหุ้น ธ.ก.ส. ในขณะนี้ มี ๓๖๖ สหกรณ์ กู้เงินจาก ธ.ก.ส. ๓๖๔ สหกรณ์ ไม่ได้กู้เงินจาก ธ.ก.ส. ๒ สหกรณ์ เป็นสหกรณ์ในจังหวัดนนทบุรีและปัตตานี จังหวัดละ ๑ สหกรณ์

๓. การแต่งตั้งผู้แทนสหกรณ์การเกษตรผู้ถือหุ้น เป็นกรรมการในคณะกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จะขัดกับบทบัญญัติมาตรา ๑๑ (๑)^๑ แห่ง

^๑ มาตรา ๑๑ ห้ามมิให้ธนาคารกระทำการดังต่อไปนี้

(๑) ให้กรรมการหรือผู้จัดการ หรือภริยาหรือสามีของกรรมการหรือผู้จัดการกู้ยืมเงิน

พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๙ เพราะหากแต่งตั้งผู้แทนสหกรณ์การเกษตรผู้ถือหุ้นเป็นกรรมการในคณะกรรมการฯ แล้ว การให้สหกรณ์การเกษตรกู้ยืมเงิน จะขัดกับบทบัญญัติดังกล่าว

๔. คณะกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเห็นว่า การแต่งตั้งผู้แทนสหกรณ์การเกษตรผู้ถือหุ้นเป็นกรรมการในคณะกรรมการฯ ดังกล่าว จะกระทำไม่ได้เนื่องจากปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมาย กระทรวงการคลังจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยว่า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจะแต่งตั้งผู้แทนสหกรณ์การเกษตรผู้ถือหุ้นเป็นกรรมการในคณะกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวพร้อมทั้งฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลางและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร) และผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์) แล้ว เห็นว่า ตามมาตรา ๑๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๙ บัญญัติให้มีผู้แทนสหกรณ์การเกษตรผู้ถือหุ้นหนึ่งคนเป็นกรรมการในคณะกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ดังนั้น จึงต้องตั้งผู้แทนสหกรณ์การเกษตรผู้ถือหุ้นเป็นกรรมการตามที่บัญญัติไว้

ข้อที่คณะกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเห็นว่า เมื่อตั้งผู้แทนสหกรณ์การเกษตรผู้ถือหุ้นเป็นกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าว การให้สหกรณ์การเกษตรกู้ยืมเงินจะขัดกับมาตรา ๑๑ และโดยเหตุเดียวกันนี้จึงตั้งผู้แทนสหกรณ์การเกษตรผู้ถือหุ้นเป็นกรรมการไม่ได้ด้วยนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) เห็นว่า มาตรา ๑๑ ที่บัญญัติห้ามมิให้ธนาคารให้กรรมการกู้เงินนั้นเป็นการห้ามการให้กู้เงินเฉพาะตัวบุคคลในขณะที่ดำรงตำแหน่งกรรมการอยู่ ดังนั้น แม้ผู้แทนสหกรณ์การเกษตรผู้นั้นได้กู้เงินมาแล้วก็ดี หรือสหกรณ์การเกษตรใดได้กู้เงินมาแล้วก็ดี ก็มีใช่เป็นกรณีที่กรรมการกู้จึงไม่ขัดกับมาตรา ๑๑ แต่อย่างใด และจะอ้างว่า ต่อไปจะให้สหกรณ์การเกษตรกู้ยืมไม่ได้ก็หาไม่ขัดกับบทบัญญัติใดห้ามไว้เช่นนั้นไม่ กลับมีบทบัญญัติมาตรา ๑๐ (๑)^๓ และมาตรา ๓๑^๔ บัญญัติให้สหกรณ์

^๒ มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ และมีรองประธานกรรมการและกรรมการอื่นไม่เกินแปดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง และให้ผู้จัดการเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอย่างน้อยต้องมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรีหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงการคลังหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หนึ่งคน ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์หนึ่งคน ผู้แทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหนึ่งคน ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทยหนึ่งคน และผู้แทนสหกรณ์การเกษตรผู้ถือหุ้นหนึ่งคน

รองประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง อยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระจะแต่งตั้งให้เป็นรองประธานกรรมการหรือกรรมการอีกก็ได้

^๓ มาตรา ๑๐ ให้ธนาคารมีอำนาจกระทำกิจการภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา

การเกษตรกู้เงินไว้ใช้แล้ว จึงไม่ขัดกับพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. ๒๕๐๙ ดังความเห็นของคณะกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแต่อย่างใด

(ลงชื่อ) อมร จันทรมบูรณ์
(นายอมร จันทรมบูรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๒๖

๙ อ่านาจนเช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) ให้กู้เงินแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร

ฯลฯ

ฯลฯ

“มาตรา ๓๑ การให้เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตรกู้เงินธนาคารให้เป็นไปตามข้อบังคับของธนาคาร ในข้อบังคับนั้น ให้กำหนดลักษณะของผู้กู้ วัตถุประสงค์ของการกู้เงิน ระยะเวลาของการชำระเงินกู้ จำนวนขั้นสูงของเงินกู้ การให้มีหรือการยกเว้นหลักประกันเงินกู้ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ การชำระหนี้เงินกู้ และเงินอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง